

2025-10-13

Infoklass: 1

Diarienummer:
KFM 13069–2025

Finansdepartementet
fi.remissvar@regeringskansliet.se
cc: fi.ofa.dis.remisser@regeringskansliet.se

Ändring av kravet på befordringstid i den samhällsomfattande posttjänsten

Fi2025/01485

Kronofogdemyndigheten (Kronofogden) avstyrker förslaget.

Myndigheten anser att förslaget inte är tillräckligt berett. Det saknar en analys av nödvändiga följdändringar i annan lagstiftning och den föreslagna tidplanen för ikraftträdande är för snäv. Promemorian noterar även att lagstadgade frister kan behöva ses över, men presenterar inga förslag för hur detta ska hanteras. Kronofogden anser därför att en fördjupad utredning, där även frågor om digital kommunikation och delgivning övervägs, är nödvändig.

Om förslaget genomförs i sin nuvarande form får det flera negativa konsekvenser. Det riskerar att leda till att enskilda får svårare att tillvarata sin rätt, att försvåra tillämpningen av delgivningslagen och att medföra kostnadsökningar för Kronofogden.

Sammantaget riskerar förändringen att förlänga handläggningstiderna, öka kostnaderna, försämra kommunikationen med enskilda och ytterst skada förtroendet för Kronofogdens verksamhet.

Kronofogden utvecklar sina synpunkter i enlighet med promemorians disposition och lämnar avslutningsvis några övriga synpunkter.

Avsnitt 2 "Förändrade befordringskrav är nödvändiga på grund av minskade brevvolymen"

Postadress

Box 1050
172 21 SUNDBYBERG

Besöksadress

Esplanaden 1

Telefon 0771-73 73 00

www.kronofogden.se
kontakt@kronofogden.se

Påverkan på ärendehandläggning

Förslaget att minst 85 procent av de inrikes brev som lämnas in för tredagarsbefordran ska ha delats ut inom tre påföljande arbetsdagar, och minst 97 procent inom fem, grundar sig i en ekonomisk frågeställning.

Kronofogden saknar skäl att ifrågasätta att fallande brevvolymer har medfört stora konsekvenser för den samhällsomfattande posttjänstens lönsamhet. Förslaget får dock en negativ påverkan på Kronofogdens ärendehandläggning och riskerar även att drabba enskilda.

Det sammanlagda antalet inkomna ärenden till Kronofogden ökade från 3,6 miljoner år 2023 till 3,7 miljoner under 2024. Ärendemängden kommer att vara fortsatt hög under kommande år. Myndigheten har under senare år gjort stora framsteg med att digitalisera sin verksamhet, och mycket av handläggningen sker via digitala kanaler. Trots detta används post fortfarande i stor utsträckning i ärendehandläggningen och i kontakten med enskilda.

I Kronofogdens verksamhet förekommer olika frister inom vilka en part måste agera för att kunna tillvarata sin rätt. Det kan handla om att en enskild vill bestrida ett krav på betalning eller framställa en invändning mot verkställighet. Vid myndighetens förrättningar behöver underrättelser ofta skickas ut med kort varsel. Med den förlängda befordringstiden finns det en risk att underrättelsen inte når gäldenären innan förrättningen äger rum. Det nuvarande förslaget innebär att Kronofogden måste förlänga sina handläggningstider för att enskilda inte ska riskera rättsförlust. Den förlängda handläggningstiden innebär också att det tar längre tid innan borgenärer får betalt och att skulder med löpande ränta växer sig större.

I vissa fall rör det sig dock om frister som regleras i författning och som Kronofogden därmed inte kan disponera över. En försenad postgång kan leda till att Kronofogden utfärdar en exekutionstitel när den enskilde hade för avsikt att bestrida fordran. Ett annat negativt exempel är att en enskild blir föremål för verkställighetsåtgärder eftersom Kronofogden inte hunnit beakta invändningar som inte kommit in till myndigheten i tid. En sådan ordning riskerar att leda till ökat missnöje och minskat förtroende för Kronofogden.

De lagstadgade fristerna kom till i en tid då utgångspunkten var att postgången var på någon eller som mest några dagar. Som konstateras i promemorian kan förslagen kräva en översyn av lagstadgade frister (s. 11). Om det finns skäl att gå vidare med förslaget är det Kronofogdens bedömning att det krävs ytterligare beredning i denna fråga.

Problematiken med tidsutdräkt blir särskilt problematiskt när myndigheten använder Skatteverkets förmedlingstjänst för personer med skyddade

personuppgifter, då befordringstiden i dessa fall kan bli mellan 8 till 15 dagar som längst.

Delgivning

De ändrade befordringstiderna påverkar delgivningsformerna förenklad delgivning och särskild delgivning med juridisk person.

Lagstiftningen för dessa delgivningssätt bygger på en konstruktion där en huvudhandling och ett kontrollmeddelande skickas ut två på varandra följande arbetsdagar (se 22 § och 27 § delgivningslagen). Syftet med kontrollmeddelandet är inte enbart administrativt, utan det utgör en säkerhetsmekanism. Dess funktion är att fungera som en extra garanti mot att felaktigheter i postgången, eller ouppmärksamhet hos mottagaren, leder till att viktiga handlingar förbises.

En övergång till en befordringstid där post kan delas ut inom ett spann av flera dagar skapar en betydande risk för att den tidsmässiga åtskillnaden mellan utskicken går förlorad. Om huvudhandlingen och kontrollmeddelandet systematiskt hanteras samtidigt och delas ut till mottagaren vid ett och samma tillfälle, kan kontrollmeddelandet inte längre uppfylla sin avsedda funktion. Dess roll som separat påminnelse och kontrollåtgärd minskar avsevärt. Förslaget leder därmed i praktiken till en försvagning av den rättssäkerhetsgaranti som har konstruerats i delgivningslagen.

Mot bakgrund av det anförda bedömer Kronofogden att särskild delgivning med juridisk person blir mindre användbart och att andra delgivningsformer får användas i större utsträckning.

Avsnitt 3 Ikraftträdande

Förordningsändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2026. Detta skulle dock innebära svårigheter för Kronofogden, som behöver ca ett års implementeringstid för att helt anpassa sin verksamhet och sina it-stöd. Mot den bakgrunden anser Kronofogden att ändringarna istället bör träda i kraft den 1 januari 2027.

Avsnitt 4 Konsekvenser

För att hantera de längre befordringstiderna kommer Kronofogden att behöva genomföra interna anpassningar. Detta innefattar en systematisk översyn och förlängning av ett stort antal interna frister och bevakningstider, från underrättelser om nya skulder till anmaningar och kallelser i både exekutiva- och försäljningsärenden. Särskild uppmärksamhet bör riktas mot

manuella utskick med korta tidsmarginaler, exempelvis underrättelser om avhysning eller visning inför auktion, där risken är överhängande att en försändelse inte når mottagaren i tid. Dessutom måste myndighetens handböcker och styrdokument uppdateras.

Kronofogden gör bedömningen att promemorian saknar en tillräcklig analys av de ekonomiska konsekvenser som uppstår till följd av förslaget. Detta innefattar såväl den ökade handläggningstiden som risken för ökade felhanteringar. Exempelvis kan en förlängd postgång öka sannolikheten för att en verkställighetsåtgärd måste avbrytas trots att den redan har inletts. Förseningar och avbrott i ärendehandläggningen genererar typiskt sett kostnader, men sådana är svåra att beräkna. Vidare räknar Kronofogden med att antalet rättelseärenden kommer att öka.

Sammantaget beräknar Kronofogden att förslaget skulle leda till ökade kostnader. Som utvecklas i avsnitt 2 påverkar förslaget förutsättningarna för särskild delgivning med juridisk person. Antalet ärenden uppgår till cirka 70 000 årligen, vilket medför en årlig kostnadsökning för delgivning på 12 miljoner kronor. Därtill tillkommer löpande utgifter på cirka 500 000 kronor per år samt en engångskostnad för interna anpassningar på 1 miljon kronor.

Med anledning av detta hemställer Kronofogden om en ökning av budgetanslaget med 12,5 miljoner kronor i löpande kostnader samt 1 miljon kronor i engångsbelopp.

Övriga synpunkter

Det aktuella förslaget om längre befordringstider för post grundas i enskildas förändrade kommunikationsvanor som påverkat posttjänstens lönsamhet. Kronofogden har avstyrkt förslaget i dess nuvarande form och vill, med anledning av behovet av en fördjupad beredning, anföra följande.

Postfinansieringsutredningen (SOU 2024:47) utredde ett obligatorium för privatpersoner och företag att ta emot myndighetspost digitalt. Utredningen konstaterade att länder med ett sådant krav, som Danmark och Norge, uppnådde en snabbare och bredare digital anslutning. Samtidigt bedömde utredningen att nyttan inte övervågde kostnaderna. Skälet var bl.a. att de anpassningar som krävdes för grupper som på grund av funktionsnedsättning, social utsatthet, ålder eller språkförståelse skulle ha svårt att ansluta sig. Regeringen har ännu inte tagit ställning till förslaget.

Den promemoria som nu remitteras presenterar dock uppgifter som förändrar förutsättningarna för att bedöma nyttan jämfört med kostnaden för anpassning. Prognosen om att PostNord Sverige AB:s underskott kommer att uppgå till 1,5 miljarder kronor år 2029 visar på en betydande samhällskostnad om inte en strukturell förändring sker. Denna kostnad

måste således vägas mot kostnaden för de anpassningar ett digitalt obligatorium skulle kräva.

Kronofogden anser därför att frågan om befordringstid inte kan hanteras isolerat. En försämring av en grundläggande samhällstjänst måste förenas med kompensatoriska åtgärder. Utöver en översyn av frister och delgivningsregler, bör även en skyldighet införas för enskilda att ta emot och läsa myndighetspost digitalt. En stor andel av befolkningen har redan en digital brevlåda, och det är rimligt att ansvaret för att kontrollera den ökar, med hänsyn till ärendetyp, lämplighet och eventuella undantag. En avgörande förutsättning är att även delgivning kan ske säkert och effektivt via dessa kanaler. Först när ett sådant system finns på plats finns det förutsättningar att lätta på dagens befordringskrav.

Ett införande av en digital brevlåda med funktionalitet för delgivning skulle ge samhällsvinster genom ökad effektivitet och kostnadsbesparingar. För att illustrera volymerna hanterar Kronofogden årligen cirka 1,3 miljoner mål inom den summariska processen. Nästan hälften av dessa kräver i dag manuella insatser från myndighetens särskilda delgivningsverksamhet, vilket är en stor kostnad för det allmänna.

Sammanfattningsvis anser Kronofogden att en förändring av befordringstiden måste vara en del av en större digital reform som moderniserar och effektiviserar kommunikationen mellan det allmänna och enskilda.

Det här beslutet har fattats av rikskronofogde Fredrik Rosengren. Verksjurist Stefan Berglund har föredragit ärendet. I den slutliga handläggningen har även biträdande rikskronofogde och tf. rättschef Cecilia Hegethorn Mogensen, verksamhetsdirektör verkställighet Mats Bengtsson, verksamhetsdirektör krav och betalning Tomas Höglund, verksamhetsstödsdirektör Marie Olausson, verksamhetsdirektör överskudsättning Kristin Alm och enhetschef Soheil Roshanbin.

Beslutet har godkänts digitalt och saknar därför underskrift.